

Prinsjesdag 2022

Highlights vitaliteit, activering en loopbaan

Prinsjesdag 2022

In dit document leest u de belangrijkste punten uit de Prinsjesdagstukken (Troonrede, Miljoenennota en de begrotingen 2023) die relevant zijn voor de branche voor Vitaliteit, Activering en Loopbaan en de reactie hierop van OVAL. De Miljoenennota, de Rijksbegroting, het Belastingplan en alle bijbehorende stukken zijn beschikbaar op de website van de [Rijksoverheid](https://www.rijksoverheid.nl).

OVAL reactie

Dit kabinet zet stappen om te komen tot een goed functionerende arbeidsmarkt, om daarmee meer mogelijkheden om mensen aan het werk te houden of te helpen. Brancheorganisatie OVAL is positief over deze stappen, maar zou graag concrete acties en middelen in de Miljoenennota zien om mensen meer ondersteuning te bieden. Ook zouden werkgevers meer steun kunnen krijgen om preventieve maatregelen te nemen om de uitval van werkenden door ziekte te voorkomen. OVAL gaat graag samen met het kabinet aan de slag om de arbeidsmarktkrapte op te lossen.

Naast de aangekondigde stappen van het kabinet om de arbeidsmarktkrapte tegen te gaan, pleit OVAL voor een intensievere en betere publiek-private samenwerking, waarbij er sprake is van één budget. Private dienstverleners kunnen op die manier hun op maat gesneden loopbaandienstverlening aanbieden en meer mensen naar kansrijke beroepen en sectoren begeleiden. Het is daarom ook goed dat het kabinet met een Actieplan Groene en Digitale Banen is gekomen. OVAL vervult graag een rol om dit actieplan tot een succes te maken.

Positief is OVAL over het feit dat het kabinet de leer- en ontwikkelcultuur op de werkvloer wil versterken. En dat er, via de STAP-regeling, middelen voor het om- en bijscholen van werkenden beschikbaar wordt gesteld. Het is hierbij van belang dat de mensen die scholing het hardst nodig hebben, hier ook daadwerkelijk gebruik van kunnen maken. Daarbovenop is OVAL tevreden met het feit dat het scholingsbudget voor WW-gerechtigden structureel wordt gemaakt.

OVAl roept het kabinet op maatregelen te nemen om ziekte en uitval van werkenden te voorkomen. Te veel werkenden vallen nu ziek uit, waardoor de krapte op de arbeidsmarkt nog verder toeneemt. In de plannen wordt ingezet op een kabinetsbrede aanpak om Nederland mentaal gezonder en veerkrachtiger te maken. Wat OVAL betreft dient er snel en concreet actie te worden genomen om ziekte en uitval van werkenden te voorkomen.

Troonrede

De Koning sprak in zijn troonrede over de vele uitdagingen waar Nederland voor staat. De focus van de troonrede ligt op de plannen van het kabinet om de koopkrachtcrisis voor burgers te bestrijden. Het energieplafond voor gas en elektriciteit en de verhoging van het minimumloon, en de daaraan gekoppelde uitkeringen, met meer dan 10% zijn de opvallendste voorgestelde maatregelen. Ook daalt de inkomstenbelasting en stijgt de arbeidskorting voor werkenden. De kosten hiervoor worden gedekt door een tijdelijke extra bijdrage van gas- en oliemaatschappijen en hogere belastingen op winst en vermogen.

Ook benoemde de Koning in de Troonrede het belang van een goed functionerende arbeidsmarkt, zeker nu veel bedrijven kampen met personeelstekorten. Het kabinet vindt dat een vaste baan de norm moet zijn en werkt aan een nieuwe balans tussen vaste en flexibele contracten.

Vitaliteit, activering en loopbaan

De oorlog in Oekraïne heeft een grote impact op Nederland en de Nederlandse economie. De economie draait desondanks nog goed en de werkloosheid blijft met 4,2% laag. De krapte op de arbeidsmarkt is een belangrijk thema voor het kabinet. Het kabinet constateert dat de aanhoudende personeelstekorten tot zorgen leiden over de kwaliteit en beschikbaarheid van bijvoorbeeld het onderwijs, de zorg en de techniek. Ook komt het verdienvermogen van Nederland onder druk te staan, evenals het aanpakken van maatschappelijke opgaven zoals de klimaat- en energietransitie. Tegelijkertijd biedt de krapte op de arbeidsmarkt ook kansen voor mensen die aan de kant staan of een minder sterke positie op de arbeidsmarkt hebben. En het biedt de kans voor werkgevers om te laten zien dat goed werkgeverschap loont.

Actieplan Groene en Digitale Banen

De ambitie van dit kabinet is een sterke, vernieuwende en duurzame economie. Op dit moment vormen personeelstekorten een grote belemmering voor de klimaat- en digitale transitie. Maar ook voor het realiseren van duurzame groei zijn de tekorten een probleem. De afgelopen jaren zijn reeds veel initiatieven en regelingen van de grond gekomen. Desondanks zijn er zo'n 100.000 structureel moeilijk vervulbare vacatures in techniek en ICT. Nieuw beleid is nodig om de genoemde transities niet vast te laten lopen door personeelstekorten. Dat doet het kabinet middels het Actieplan Groene en Digitale Banen. Invulling hiervan komt eind 2022.

Omscholing naar tekortsectoren

In 2022 is € 40 miljoen (incl. uitvoeringskosten) beschikbaar voor de subsidieregeling Omscholing naar kansrijke beroepen in de ICT en techniek. Hiermee kunnen werknemers met een subsidiebedrag van maximaal € 3.750 per stuk worden omschoold, zijnde 50% van de verwachte kosten van een omscholingstraject van € 7.500 per individu. De werkgever draagt zelf zorg voor de overige 50%. Budget hiervoor stopt per eind 2022.

Regionale mobiliteitsteams

Het kabinet wil de regionale arbeidsmarktinfrastructuur uitbreiden om de overgang van werk-naar-werk en van uitkering-naar-werk verder te stimuleren. Opgedane ervaringen met de regionale mobiliteitsteams worden hierbij betrokken. Samen met belanghebbende partijen worden de contouren verder uitgewerkt. Om de periode tot inwerkingtreding van de toekomstige arbeidsmarktdienstverlening te overbruggen wordt in 2023 een vervolg gegeven aan de tijdelijke aanpak van de regionale mobiliteitsteams. Hiervoor is € 86 miljoen beschikbaar.

Verruiming STAP-budget

Werkenden en werkzoekenden kunnen een STAP-budget van maximaal € 1.000 per jaar aanvragen voor scholing en ontwikkeling. Vanaf 2023 tot en met 2026 wordt € 125 miljoen per jaar extra binnen de STAP-regeling ingezet als compartiment voor de doelgroep praktisch geschoolden (tot en met mbo4). Dit komt bovenop het al bestaande budget.

SLIM regeling

Het budget voor de SLIM-regeling blijft door een ombuiging gelijk. Daardoor is ook in 2025 € 48 miljoen beschikbaar voor initiatieven gericht op stimuleren van leren en ontwikkelen in het mkb en € 1,2 miljoen voor bedrijven uit de landbouw-, horeca- en recreatiesector.

Werkgeverssubsidie praktijkleren

Werkzoekenden en werkenden kunnen via praktijkleren in het mbo bij- of omgeschoold worden ter verbetering van hun directe en duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt. Voor 2023 was reeds € 9 miljoen beschikbaar om werkgevers achteraf voor deze kosten te vergoeden. Hieraan is nog € 7,5 miljoen toegevoegd naar aanleiding van de verlengde aanpak in 2023.

Extra middelen aanpak laaggeletterdheid

Voor het programma Tel mee met Taal, via de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) gelden, worden extra structurele middelen (€ 5 miljoen) geïnvesteerd in het versterken van basisvaardigheden van jong en oud. Hiermee wordt ingezet om de stap van werk(loosheid) naar werk kleiner te maken en dat mensen meer grip op hun geldzaken kunnen krijgen. Deze subsidie kan worden aangevraagd door werkgevers en ouders om daarmee te zorgen voor betere taalvaardigheid, rekenvaardigheid en/of betere digitale vaardigheden van werknemers.

Ondersteuning van kwetsbare jongeren naar werk

Gemeenten krijgen € 8 miljoen in 2023 voor het ondersteunen naar werk van jongeren zonder startkwalificatie uit het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of door voortijdige schooluitval en jongeren uit het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) met nadruk op niveau 1/entree en 2 in de beroepsopleidende leerweg. Doel van deze regeling is ervoor te zorgen voor een sluitende, integrale aanpak van school naar vervolgonderwijs of werk en bij uitval weer terug naar school of werk.

Inburgering

Voor de onderwijsroute worden opties verkend voor een structurele inbedding binnen het inburgeringsstelsel. Tot en met 2025 wordt aan gemeenten gevraagd conform de huidige regelgeving de onderwijsroute aan te bieden. Hiervoor wordt vanaf 2023 tot en met 2025 cumulatief € 35 miljoen extra beschikbaar gesteld.

Participatiewet / Breed Offensief

Om onbedoelde en ongewenste hardheden in de uitvoering van de Participatiewet tegen te gaan, heeft het kabinet hardheden en knelpunten geïnventariseerd en oplossingsrichtingen geformuleerd. Het kabinet zet in op meer ruimte voor de uitvoering om de ondersteuning van mensen meer toe te kunnen spitsen. Het Breed Offensief is een pakket maatregelen gericht op het verhogen van de kans op werk van mensen met een arbeidsbeperking: de afschaffing van de kostendelersnorm t/m 27 jaar, de vereenvoudigen van de inzet van het instrument loonkostensubsidie (LKS), het bevorderen van ondersteuning op maat, het werken lonender maken voor mensen met een beperking en het maken van een uitzondering op de vierwekenzoektermijn voor mensen met een evidente beperking is meegenomen. Daarnaast is een gestroomlijnd werkproces LKS ontworpen, een uniforme loonwaardemeting per 1 juli 2021 in werking getreden en wordt het budget voor LKS met ingang van 2022 op basis van realisatie over gemeenten verdeeld. Invoering van het wetsvoorstel Breed Offensief is beoogd op 1 januari 2023.

Het macrobudget voor participatiewetuitkeringen is structureel met € 40 miljoen verhoogd zodat mensen die in deeltijd met loonkostensubsidie werken een groter gedeelte van hun inkomen kunnen behouden. Voor de overige voorstellen uit het Breed Offensief is incidenteel € 53 miljoen beschikbaar gesteld. Hiervan is na overleg met gemeenten reeds € 42 miljoen ingezet. Over de resterende middelen vindt nog overleg plaats met gemeenten.

Loonkostenvoordeel (LKV)

Het kabinet heeft een wetsvoorstel in voorbereiding waarin enkele wijzigingen in de systematiek van de loonkostenvoordelen (LKV's) worden voorgesteld per 1 januari 2025:

- Voor het LKV Ouderen, het LKV Arbeidsgehandicapten en het LKV herplaatsen arbeidsgehandicapte werknemer wordt het mogelijk gemaakt dat een nieuwe werkgever LKV kan ontvangen voor een werkgever die eerder een doelgroepverklaring heeft ontvangen waarvan de looptijd nog niet is verstreken.
- De voorwaarden van het LKV herplaatsen arbeidsgehandicapte werknemer worden gewijzigd, waardoor werkgevers vaker aanspraak kunnen gaan maken op dit LKV.
- Om de duurzaamheid van de banen voor mensen uit de doelgroep banenafpraak te vergroten, worden twee wijzigingen beoogd in het LKV banenafpraak. Het LKV banenafpraak wordt structureel beschikbaar in plaats van maximaal drie jaar na in dienst treden. Daarnaast kunnen werkgevers het LKV banenafpraak toepassen voor alle werknemers die ze in dienst hebben en niet alleen voor de werknemers die onlangs in dienst zijn getreden. Ook wordt de doelgroepverklaring afgeschaft.
- Daarnaast regelt het wetsvoorstel ook de in het coalitieakkoord voorgenomen afschaffing van het Lage-inkomensvoordeel (LIV) per 1 januari 2025.

Banenafpraak

De banenafpraak uit het Sociaal Akkoord van 2013 heeft tot doel om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen bij reguliere werkgevers. Met de sociale partners is afgesproken 125.000 banen voor deze doelgroep te creëren. Met 60.966 extra banen in 2021 heeft de sector markt de doelstelling van 60.000 banen weer gehaald. De overheidswerkgevers hebben de doelstelling in 2021 opnieuw niet gehaald. De minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen heeft vervolgstappen aangekondigd om de banenafpraak te verbeteren en de inzet van overheidswerkgevers te verstevigen. Het wetsvoorstel vereenvoudigde banenafpraak gaat naar UWV en Belastingdienst voor het actualiseren van de uitvoeringstoetsen. Op basis van onder andere de uitvoeringstoetsen zal de minister een definitief besluit nemen over het al dan niet indienen van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

Re-integratiebudget UWV

Voor het re-integratiebudget voor de inzet van trajecten en van voorzieningen voor de re-integratieondersteuning van gedeeltelijk arbeidsgeschikten (inclusief Wajongers) wordt in 2023 € 122 miljoen beschikbaar gesteld. Voor het re-integratiebudget voor Wajong'ers wordt € 81 miljoen beschikbaar gesteld.

Medisch advies van de bedrijfsarts leidend

Het wetsvoorstel waarmee het medisch advies van de bedrijfsarts leidend wordt bij de toets op de re-integratie inspanningen door UWV was eerder door de Tweede Kamer controversieel verklaard. Invoering is afhankelijk van parlementaire behandeling en is op zijn vroegst mogelijk in 2023.

Achterstanden sociaal-medische beoordelingen

Vanwege achterstanden bij de sociaal-medische (her)beoordelingen, heeft het kabinet besloten om werknemers van 60 jaar en ouder die een uitkering aanvragen voor arbeidsongeschiktheid niet meer door een verzekeringsarts te laten keuren. Hierdoor stijgen de uitkeringslasten cumulatief met € 135 miljoen. Deze extra uitgaven worden gedekt door de overgebleven middelen uit het re-integratiebudget UWV in te zetten. Daarbovenop stelt het kabinet voor een onafhankelijke onderzoekscommissie in te stellen om een integrale verkenning van het stelsel te laten doen. Hierbij wordt gekeken hoe te komen tot een houdbaar stelsel, waar de mismatch is opgelost en ruimte is voor nieuwe beleidsinitiatieven, bijvoorbeeld voor het wegnemen van meer fundamentele hardheden.

WIA-criterium voor werknemers met loonkostensubsidie

De aanpassing van een aangepast WIA-criterium wordt niet op korte termijn ingevoerd voor werknemers in de Participatiewet die met loonkostensubsidie werken. Reden voor uitstel is het voorstel voor het hervormen van hardheden in de WIA op de korte, middellange en lange termijn naar aanleiding van het coalitieakkoord.

Verlenging tijdelijke buitenwettelijke maatregel kwijtschelding voorschotten WIA

Door opgelopen wachttijd voor een WIA-claimbeoordeling kunnen werknemers in financiële problemen komen als zij de voorschotten terug moeten betalen. De tijdelijke maatregel voor het voorschot- en kwijtscheldingsbeleid van deze voorschotten wordt verlengd tot 31 december 2023.

Arbovisie 2040

Op basis van de beleidsdoorlichting gezond en veilig werken, input opgehaald bij stakeholders, evenals het lopende onderzoek toekomstverkenning arbeid & gezondheid, zal de Arbovisie 2040 ontwikkeld worden. In 2023 zal vervolgens, op basis van de Arbovisie 2040, ook een beleidsagenda voor de komende 5 jaar volgen. Zowel de Arbovisie 2040 als de daaruit voortvloeiende beleidsagenda bepalen de focus en prioriteiten van de beleidsinzet de komende jaren en bieden hiermee ook een handvat om in de toekomst terug te blikken en evalueren. Een volgende periodieke evaluatie zal daarom vanaf 2028 gepland worden.

Tegemoetkoming stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB)

De tegemoetkomingsregeling voor slachtoffers van ernstige stoffengerelateerde beroepsziekten zal op 1 januari 2023 in werking treden voor slachtoffers van de eerste drie ernstige stoffengerelateerde beroepsziekten: 1. longkanker door asbest; 2. allergisch astma door allergenen; en 3. CSE (OPS). Het doel van de regeling is een maatschappelijke erkenning van (ex-)werkenden die ziek zijn geworden door hun werk als gevolg van blootstelling aan gevaarlijke stoffen.

Actieplan grensoverschrijdend gedrag

Het kabinet werkt met veldpartijen aan een nationaal actieplan om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld tegen te gaan.

Mentale Gezondheid

Om de mentale gezondheid en weerbaarheid te vergroten zijn er een vijftal actielijnen waarbij aandacht is voor jongeren en jongvolwassenen, werkenden en inwoners met een kwetsbare sociaal economische positie. Het streven is de mentale weerbaarheid bij iedereen te versterken en om de maatschappelijke kosten en sociale impact van mentale gezondheidsklachten te verminderen. Daarbij wordt ingezet op activiteiten, maatregelen en interventies om de lokale partners te ondersteunen en bewustwording over mentale klachten te vergroten.

Nationaal Preventieakkoord

Het Nationaal Preventieakkoord heeft als doel om roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik onder de Nederlandse samenleving terug te dringen. Deze ambities worden doorgezet en de aanpak geïntensiveerd, met als doel een gezonde generatie in 2040 met een focus op de jeugd door sport, voeding en bewegen.

Colofon

Dit is een uitgave van OVAL, de brancheorganisatie van arbodiensten, outplacement- en loopbaanbedrijven, re-integratiebedrijven en jobcoachorganisaties. Deze uitgave is met zorg samengesteld. Er kan geen aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden.

Internet: www.oval.nl
E-mail: info@oval.nl
Twitter: @OVAL_branche
Telefoonnummer: 013 - 594 44 56

Postadres:
Postbus 4076
5004 JB TILBURG

